AUGUST II. Z BOZEY ŁASKI, KROL POLSKI,

Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mázowiecki, Zmuydzki, Kijowski, Wołhyński, Podolski, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski. A Dźiedźiczny Xiąże Sáskie y Elektor, &c. &c,

Wszem wobec y káždemu z osobná komu to wiedźieć należy, Osobliwie iednák Jáśnie Wielmożnemu, Wielmożnym, Vrodzonym, Senatorom Dignitarzom, Vrzędnikom, y wszytkiemu Rycerstwu uprzeymie y wiernie Nam miłym Woiewodztwá SENDOMIRSKIEGO przy ofiárowániu Łáski Nászey Krolewskiey do wiádomośći podáiemy. Po szczęśliwie Vkoronowáncy Głowie Nászey, gdyśmy ná záwdźięczenie Wolnym Národom, zá odebráną wolnemi głosami Koronę, pierwsze Stáránia Násze y uśiłowania obrocić ná to chćieli iákoby wyproźnić z Báłwochwalni Pogáńskich Kámieniec, iáko Gránicom ustáwnie Tátárska mocą niszczeiącym położyć pewny zászczyt, iáko stáre ozdoby szerokiey władzy od Morza do Morza, tym Zacnym przywrócić Národom, y one pożądánym ućieszyć pokoiem; ná to śiły Násze Woysko, Pieniadze, Zdrowie, Osobę y cokolwiek w Oyczyznie Nászey naymilszego bydź mogło tey ofiáruiąc; ná to y Seym Wálny *Coronationis* Sześćniedźielny do dwoch skroćiwszy, w Seym *Pacificationis* zámienilismy y odłożyli: Nie miáłaby byłá y Prolongácia sámego Coronácyey Aktu trudnośći, gdyby to nie ná wymiot tylko & *ad fallendum tempus* proponowano, iáko to y sam skutek odkrył, y Listy iuż po uczynioney tey Proposicyey, y po wypráwieniu z nia do Nas, pisane do Fráncyey ktore mamy, iáwnie świadczą. Gdysmy tedy cáła ápplicacyą myślić záczęli o tym, iáko *superba foret Babylon spolianda trophæis*, iáko *ab intra* uspokoić Oyczyznę; áż á to zárzuca nierozważna nád włásnym dobrem swoim, niektórych Synow tey Oyczyzny pozorem tylko Wolnośći, á rzecza sáma mułem nád Wolnośćią y Stanem Rycerskim dokázuiacych záwźiętość, ták szpetne y boday nigdy nie postałe w tey Oyczyźnie pole, z ktorego śię *per pœnitenda exempla* broń Boże żáłowáć może, *populum potentem, in sua victrici conuersum viscera dextrâ.* Iuż Pharsalskie ognie niećić záczęto, kiedy Krolowi z Boskiego przeyrzenia y nátchnienia, bo dopiero *in Acie Electorali* upodobanemu, wolnie obranemu, szczęśliwie Vkoronowánemu, Woysko Millionámi kontentuiacemu, nie pożyczonemi, áni obligowánemi *ad clientelas, indeq́ partem seruitutis* Postronnego Monarchy, wystáwić uśiłuia *æmulum*, sprowádźiwszy pode Gdańsk Xiążęćiá I. M. de Contego, odrzuconego ná Elekcyey, áni wspomnianego ná Popárćiu, Rzucáia ná to Pieniadze, podnoszą zákazáne Práwem Chorągwie, buntuia wiernych poddánych, strászą nieprzełománych *in fide*, biorą śię do Zamkow y Fortec w Prusiech, osobliwie Málborskiego, ná Zdrowie y Osobę Nászę *sicarios* przenáymuią, iáko tego iuż są w ręku pewne dowody: iednym słowem wszytkie Woiewodztwá y Ziemie zá podnożek ámbicyey swoiey, y Woyny Domowey podrzućić uśiłuiąc; *cùm solitudinem fecerint Regem & Regnum pacificum appellare intendunt.* Czemu w pierwiastkách zábiegáiąc donośiemy, y ostrzegamy iák nayprędzey o tym wszytkim, Stany Koronne y W. X. Lit. oraz Osobę Nászę, Zdrowie, Dostoienstwo Krolewskie, od nichże sámych dáne, ná ręce y miłość ich zdáiąc, á ná łonách Stáropolskiey Wiernośći pełnych ná ktorych śię bespiecznie przesypiać zwykli Krolowie, głowę Nászę skłádáiąc, nie dufamy w żadne Násze pośiłki y Woyská, lecż w szczegulna żárliwość Polská, ku Panom swoim & *erga vnctos Dei* chwalebna oddáiemy śię y inuisceruiemy, uśilnie y goraco *per omnia Sacra* zálecáiąc, áby śię wszytkie Woiewodztwá, Ziemie y Powiáty, poczuwáiąc ná co śię zánosi, lubo ieszcze trzećich Wići ná Pospolite ruszenie nie wydáiemy, byli gotowi ná koń wśiádáć, y tym niecącym śię Werbunkom, Chorągwiom, Kupom swywolnym, znosząc śię z Stárostámi Nászemi Grodowemi, kupić, szerzyć, y mocnić nie dopuszczáli, támuiąc *omne malum in herba.* My cokolwiek w mocy y władzy Nászey ná uśmierzenie tegoż záymuiącego śię nieszczęśćia bydź może czyniemy, y czynić będźiemy. Trzymamy do tąd Woysko Násze dla ápplauzu szczęśliwey Coronácyey Nászey sprowádzone; posłálismy, iák prędko śię odkrył Nieprzyiaćiel, y po drugie z Węgier; Ofiárowálismy Káwáleryey Woyská Koronnego procz wypłáconych od Nas iusz czterech Cwierći zá Rzeczpospolita, dwie ieszcze Cwierći; byle chćieli státecznie, iáko ich gruntowna Cnotá nieśie, przy Oyczyźnie, Wolnośćiách y Dostoieństwie Nászym stawáć: do czego y Woiewodztwá przy wydániu Cwierći swoich borgowych, toż Rycerstwo obligowáć iák nayskuteczniey szemi stáráć śię będą sposobámi: w Domách záś iáko śię wyżey námieniło, zábiegáć powinne *venienti malo*, y niedopuszczáć żadnych kup swawolnych między sobą, ále o nich Vrzędom y Stárostom Nászym donośić, ktorych tymże Vniwersałem Nászym *seriò* upominamy, áby *brachio Regali* według Praw, Statutow dawnych, y powinnośći swoiey, conwokuiąc wostátku ná koń Stan Rycerski, tákowe kupy swywolne gromili, ná Authorow onych, *iuxta rigorem Legum*, postępowáli, y execucyą czynili; pod winámi ná siebie w tychże Práwách opisanemi. Ktory to Vniwersał Nász, áby tym prędzey wszytkich doyść mogł wiádomośći, po Grodách, Páráfiách, y Mieyscách zwyczáynych, głośić y publikowáć roskázuiemy. Ná co dla lepszey wiáry ręką własną podpisawszy śię, Pieczęć Koronną przyćisnąć roskazálismy. Dan w Zamku Nászym Krákowskim, Dniá XI. Mieśiącá Páźdźierniká. Roku Páńskiego M. DC. XCVII. Pánowánia Nászego I.

August Krol

Vniwersał ostrzegáiacy o Xiążęciu I. M. de Contim.

Maximilian z Tęczyn Ossolinski Chorąży Drzycki Pieczęci Wielkiey Koronney Sekretarz

Do Grodu Opoczynskiego.

Actum in Castro Opocznensi Feria Tertia in Crastino Festi Sanctarum Undecim Millium Virginum A.D. 1697.

Ad personalem oblationem M. G. D. Christophori Załaczynski de Chomini Literas Universales infra contentas Officium praesens Castrense Capitaneale Opocznense Suscepit et Actis Suis ingrossavit.

Suscepit

(Post ingrossationem Vero earundem Literarum Scribaz Sci.)

Et hic in Continenti Coram eodem Officio praesenti personaliter stans M. G. D. Jacobus Drzanowski ~~Drzanowski~~ de Chełmża Ministerialis generalis recognovit Quia ipse ex Additione Sui ab Officio praesenti in Foro Civitatis praesentis Loco publicationi Solito easdem Literas Universales Districtus praesentis Opocznensis pro Expeditione bellica parat mense ~~…~~ [senorum] habentes publicavit et ad Notitiam omnium quorum interest deduxit. De quo eius Relatio praesens Relatio.

1697